

Malmö stad
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Datum

2025-01-03

Adress**Diarienummer**

GYVF-2024-4384

Yttrande**Till**

Kommunfullmäktige

**Remiss angående Motion Emma-Lina Johansson (V)
om normbrytande liv i Malmö stad
STK-2024-1089**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att svara på en motion från Emma-Lina Johansson (V) om normbrytande liv i Malmö stad. Motionen hänvisar till en rapport som Göteborgs stad tagit fram om hur det är att leva ett normbrytande liv i staden. Denna rapport ledde fram till ”Plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor”. Motionären menar att Malmö stad saknar ett strukturerat arbete för hbtqia+-personers livsvillkor eftersom arbetet till stor del görs av ideella organisationer och inga studier med fokus på hur det är att leva och/eller arbeta i Malmö stad har genomförts.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bedöma att de insatser som genomförs inom ramen för befintliga regelverk och rutiner är tillräckliga och att det därmed inte finns behov av ytterligare uppföljning och handlingsplan. Nämnden föreslår kommunfullmäktige att motionen är besvarad med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att svara på en motion från Emma-Lina Johansson (V) om normbrytande liv i Malmö stad.

HBTQIA+ inom skolans verksamheter

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg skolmiljö fri från diskriminering och kränkande behandling, oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Skolan har en skyldighet att aktivt främja mänskliga rättigheter och motverka alla former av diskriminering. Enligt skollagen 6 kap. är huvudmannen skyldig att arbeta med åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Vidare

inkluderar läroplanen för gymnasieskolan och vuxenutbildningen i Sverige riktlinjer för att främja en inkluderande och trygg miljö för alla elever, inklusive hbtqia-personer. Enligt de reviderade läroplanerna som trädde i kraft den 1 juli 2022, omfattar undervisningen nu området sexualitet, samtycke och relationer. Detta område syftar till att öka kunskapen om och förståelsen för olika sexuella läggningar och könsidentiteter, samt att främja respekt och likabehandling.

Arbetet mot olika typer av diskriminering ingår i skolans grunduppdrag och sker kontinuerligt inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Undervisningen i skolan ska följa läroplanens skrivningar om sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och normer för att skapa en inkluderande skola för alla elever, främja elevernas demokratiska värderingar och förbereda dem för arbetslivet och för framtiden som aktiva samhällsmedborgare. Arbetet följs främst upp inom ramen för skolornas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Pedagogisk Inspiration har uppdrag att stötta skolorna i arbetet med de delar av läroplanerna som är inriktade just på värdegrundsarbetet. Det inkluderar arbetet med barnkonventionen, mänskliga rättigheter, antidiskriminering och hbtqi samt arbete mot kränkande behandling, antisemitism, islamofobi, antiziganism, afrofobi, hatbrott, radikalisering och hedersrelaterat våld och förtryck.

Under 2024 har nämnden förstärkt sitt arbete gällande kränkande behandling och sexuella trakasserier. Kompetenshöjande insatser genomförs i alla nämndens gymnasieskolor där förvaltningens jurist och en representant från elevhälsan går igenom gällande regelverk och förvaltningens rutiner inom området. Det skapar förutsättningar för att upptäcka och åtgärda kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i nämndens verksamheter. Arbetet kommer fortsätta under 2025. Dessutom genomförs årligen en elevenkät som undersöker elevers upplevelse av sin utbildning. I det ingår elevers upplevelser av trygghet, diskriminering och kränkning.

Som en del i arbetet med läroplanen har vuxenutbildningen i Malmö tagit fram en värdegrundsplan för alla verksamheter vilket inkluderar hbtqia+. Utifrån den planeras främjande och förebyggande aktiviteter som följs upp av vuxenutbildningens ledningsgrupp. Under 2024 har sammanlagt 3,75 tjänster inom vuxenutbildningen avsatts för riktade uppdrag i värdegrundsarbetet. Komvux Malmö har inom ramen för denna satsning anordnat främjande och förebyggande aktiviteter och evenemang på temat Läroplanens hörnstenar. Målgrupp för aktiviteterna och evenemangen är personal och elever vid Komvux Malmö. Aktiviteterna innefattar föreläsningar, författarsamtal, podcasts, arbetsmaterial för lärare och olika insatser från vuxenutbildningens pedagogiska stödorganisation på temat värdegrund.

Elevhälsan har en särskild roll i att främja elevers hälsa och utveckling. Elevhälsopersonalen möter alla elever och har ett löpande arbete gällande hälsa, och då även inom området hbtqia+. Inom grunduppdraget för den medicinska elevhälsan genomförs hälsosamtal med samtliga gymnasieelever i årskurs 1. Dessa ger goda möjligheter att fånga upp om någon har frågor/tankar kring till exempel sin könsidentitet. Här ställs det även frågor om hur eleven blir bemött och om de har funderingar eller farhågor av något slag.

För att öka kunskapen om hbtqia+-personers livsvillkor, bidra till en fortsatt god arbetsmiljö och samtidigt säkra ett inkluderande bemötande mot såväl elever som personal är gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens elevhälsa sedan 2019 hbtqi-certifierad av RFSL (Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter).

Hbtqi-certifieringen är en process där gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen med stöd av RFSL förstärker det strategiska arbetet i syfte att skapa en god arbetsmiljö och ett hbtqia-kompetent bemötande. I samband med certifieringen deltog all elevhälsopersonal i en utbildningsinsats om hbtqi-personers livsvillkor, diskrimineringslagstiftningen samt fördjupad kunskap om bland annat normkritik, minoritetsstress och intersektionalitet. Sedan dess går all nyanställd personal RFSLs digitala fortbildning, elevhälsan arbetar kontinuerligt med normkritik och uppdaterar personal med material att arbeta vidare med. Fokus har hittills legat på att all elevhälsopersonal ska ha grundläggande kunskaper och känna sig trygga att ta samtal med eleverna. Under 2025 kommer en omcertifiering av hbtqi genomföras. Certifieringen ger verksamheten möjlighet att identifiera var fokus ska läggas framgent inom ramen för hbtqi.

Därtill ingår elevhälsan i stadsövergripande nätverk för certifierade verksamheter där alla medverkande har möjlighet att lyfta utmaningar och goda exempel. I nätverket ingår bland annat representanter från Malmö stadsbibliotek, grundskoleförvaltningen och socialtjänsten.

HBTQIA+ på arbetsplatsen

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ska vara en trygg arbetsplats för alla medarbetare. Förvaltningen arbetar därför utifrån Malmö stads ramverk för aktiva åtgärder. Målet med Malmö stads arbete mot diskriminering är att Malmö ska vara en inkluderande och diskrimineringsfri stad. Det aktiva arbetet syftar till att vidta förebyggande och främjande åtgärder för att identifiera och motverka strukturer som kan leda till diskriminering. I det arbetet är sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck diskrimineringsgrunder som ingår.

I förvaltningens medarbetarenkät undersöks frågor kopplade till inkludering och diskriminering. Medarbetarenkätens resultat analyseras på förvaltningsövergripande nivå och åtgärder tas fram för chefer och medarbetare utifrån behov.

Förvaltningens rekryteringskonsulter stöttar chefer i att rekrytera utifrån den kompetensbaserade rekryteringsprocess som fastställts i Malmö stad. Under 2024 har förvaltningens rekryteringskonsulter deltagit i kompetenshöjande insatser kopplat till kompetensbaserad och fördomsfri rekrytering. Kompetensbaserade rekrytering innebär att arbeta på ett strukturerat sätt genom hela rekryteringsprocessen, med fokus på de kompetenser som krävs i den aktuella tjänsten. Kandidaternas utbildning, erfarenhet och kompetenser utvärderas i relation till fastställd i kravprofil, vilket minskar risk för att hänsyn tas till faktorer som saknar relevans. En välfungerande kompetensbaserad rekryteringsprocess innebär breddad rekrytering som speglar Malmöborna.

Samlad bedömning

Utifrån nationell reglering och kommunal styrning ska hbtqia+-perspektivet vara en del av gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens verksamhet. Målet är att skapa en miljö där alla känner sig sedda och välkomna. Uppföljning av gymnasieskolans och vuxenutbildningens värdegrundsarbete sker främst i det systematiska kvalitetsarbetet. Elevhälsans hbtqi-certifiering säkerställer att det finns ett systematiskt och aktivt arbete med hbtqia+. Stadens nätverk för hbtqi-certifierade verksamheter utgör en stadsövergripande plattform för erfarenhetsutbyte och gemensamt utvecklingsarbete i Malmö stad. Förvaltningens arbete med aktiva åtgärder, medarbetarenkät och kompetensbaserad rekrytering främjar en inkluderande och trygg arbetsplats för alla medarbetare.

Enligt Malmö stads policy för mänskliga rättigheter ska stadens verksamheter arbeta rättighetsbaserat vilket innebär att utgångspunkten alltid ska vara att främja jämlika och jämställda villkor, motverka hinder och normer som begränsar allas lika värde och värdighet samt skydda individen eller grupper av individer mot diskriminering.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att gällande lagstiftning, statlig reglering och kommunal styrning ger nämnden förutsättningar att arbeta för att skapa förståelse för levnadsvillkoren för hbtqia+-personer som verksamheten möter samt möjlighet till ett systematiskt kvalitetsarbete som främjar kontinuerlig och långsiktig förbättring inom området.

Utifrån vad som framkommer i ärendet föreslår nämnden att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Ordförande Juan-Tadeo Espitia (S)

Förvaltningsdirektör Anneli Schwartz

Vänsterpartiet reserverar sig skriftligen mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.